

budownictwo

8

Jerzy Piasta

**ZACHOWANIE SIĘ KRUSZYW WĘGLANOWYCH
W BETONACH Z CEMENTAMI
O RÓŻNEJ ZAWARTOŚCI ALKALIÓW**

zeszyty naukowe

B-8

---

politechniki świętokrzyskiej

kielce

1980

SPIS TREŚCI

Wykaz ważniejszych oznaczeń	7
1. Wstęp	11
2. Przegląd hipotez dotyczących ekspansji skał węglanowych ...	13
2.1. Hipoteza Feldmana i Seredy	13
2.2. Hipoteza Hadley'a	14
2.3. Hipoteza De Gasta	15
2.4. Hipoteza Sherwooda i Hewlona	16
2.5. Hipoteza Hansena	16
2.6. Hipoteza Gillotta	17
2.7. Hipoteza Kazimíra	19
3. Wpływ czynników technologicznych na pęcznienie betonu	21
3.1. Właściwości skał węglanowych /kruszywa/	21
3.1.1. Podział skał węglanowych	21
3.1.2. Cechy charakteryzujące zdolność skał węglanowych do ekspansji	22
3.1.2.1. Zawartość w skale kalcytu i dolomitu	22
3.1.2.2. Zawartość minerałów ilastych	23
3.1.2.3. Tekstura skał	25
3.1.2.4. Właściwości fizyczne skał	26
3.2. Wpływ cech cementów na ekspansję betonów	27
3.3. Wpływ warunków twardnienia betonów na zjawisko ekspansji	36
3.3.1. Wpływ warunków ciepłno - wilgotnościowych na ekspansję kruszyw	37
3.3.1.1. Reakcje pomiędzy krzemionką /SiO ₂ / a alkaliarni	37
3.3.1.2. Reakcje pomiędzy minerałarni ilastymi a alkaliarni	38
3.3.1.3. Reakcje pomiędzy dolomitem a alkaliarni w skałach węglanowych	38
3.3.1.4. Wpływ współczynnika rozszerzalności cieplnej skały	39
3.3.1.5. Wpływ właściwości roztworu alkaliów na przebieg reakcji	41

3.3.2. Wpływ obróbki termicznej betonu na jego zmiany liniowe	42
3.3.2.1. Zmiany liniowe zaczynu w zależności od właściwości cementu	42
3.3.2.2. Właściwości warstw stykowych kruszywo - zaczyn w betonie	44
4. Badanie skał i betonów	45
4.1. Metody badawcze oraz wymagania normowe	45
4.1.1. Opis metod badań ekspansji skał /kruszywa/	46
4.1.1.1. Metoda chemiczna	46
4.1.1.2. Metoda dylatometrii objętościowej	47
4.1.1.3. Metoda sorpcji i desorpcji pary wodnej	48
4.1.1.4. Metoda dylatometrii liniowej	48
4.1.1.5. Metoda autoklawizacji	50
4.1.1.6. Metoda inkludowania kostek w zaprawie	51
4.1.2. Opis metod badań ekspansji betonów i zapraw	52
4.1.2.1. Dylatometryczna metoda badania ekspansji betonu	52
4.1.2.2. Dylatometryczne metody badania ekspansji zapraw	54
4.1.3. Korelacja między poszczególnymi metodami	57
4.2. Sposoby zapobiegania ekspansji betonów z kruszywem węglanowym	59
4.3. Wyniki badań własnych i innych badaczy	62
4.3.1. Charakterystyka niektórych skał węglanowych polskich i obcych	62
4.3.2. Dwuczynnikowa analiza wariancji i jej zastosowanie w ocenie wyników badań ekspansji skał, zapraw i betonów	78
4.3.3. Charakterystyczne struktury betonów i zapraw z kruszywami węglanowymi	85
4.3.4. Analiza wyników badań ekspansji skał, betonów i zapraw	88
5. Podsumowanie i wnioski	129
6. Wnioski dla technologii i praktyki budowlanej	136

6.1. Postulowana klasyfikacja i nazewnictwo skał i cementów	136
6.2. Zalecane metody badań ekspansywności skał i betonów	136
6.3. Zalecenia technologiczne	137
6.4. Zalecenia techniczno - organizacyjne	137
BIBLIOGRAFIA	139
Streszczenia	151